

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města

HRANIC

Únor 1960

Vydává Osvětová beseda v Hranicích. Cena 20 hal.

Kulturní kalendář na únor

- 1.—6. února Fotovystava: Český lékař ve Vietnamu - Osvětová beseda denně od 10 do 16 hod.
3. února Taneční kurs pro pokročilé - Osvětová beseda v 19 hod.
4. února Beseda s dr. Fridričem k fotovystavě - Osvětová beseda v 19,30 hod.
6. února II. zdravotnický ples - sokolovna ve 20 hod.
7. února Dětská televize - Osvětová beseda v 10 hod. Berkyské divadlo: A. Jirásek „Vojnarka“ - 20 hod., sál sokolovny.
9. února Divadlo hudby: Tulák a zloděj - básník a člověk - Osvětová beseda v 19,30 hod.
10. února Taneční kurs pro pokročilé - Osvětová beseda v 19 hod.
12. února Osobní a společenské podmínky lidského štěstí - Osvětová beseda v 19,30 hod.
13. února Merenda Spartaku - sál sokolovny ve 20 hod.
14. února Dětská televize - Osvětová beseda v 10 hod. Pohádková hodinka pro nejmenší - Osvětová beseda ve 14 hod.
17. února Taneční kurs pro pokročilé - Osvětová beseda v 19 hod.
18. února Koncert Moravské filharmonie: Pohádky pro dospělá - sál hudební školy ve 20 hodin.
20. února Ples LTS - sál sokolovny ve 20 hod.
21. února Dětská estráda „Bavítko“ - Osvětová beseda v 9,30 hod.
23. února Divadlo hudby: Nejslavnější operní arie - Osvětová beseda v 19,30 hod.
24. února Taneční kurs pro pokročilé - Osvětová beseda v 19 hod.
Beseda nad mapou světa - Osvětová beseda v 19,30 hod.
Beseda fotoamatérů - čítárna Okresní lidové knihovny v 19,30 hod.
26. února Jak správně myslet, číst a chtít - Osvětová beseda v 19,30 hod.

27. února Přehlídka loutkářských souborů z Hranic - Osvětová beseda v 15 hod.
Ples Lidových milic - sál sokolovny ve 20 hod.
28. února Dětská televize - Osvětová beseda v 10 hod.
Přehlídka loutkářských souborů z Hranic - Osvětová beseda v 15 hod.

120. výročí smrti J. H. A. Gallaše

15. února 1840 zesnul ve svém rodném městě Hranicích Josef Hofman Agapit Gallaš. Odešel ve věku téměř 83 let po životě plném neúnavné práce ve prospěch svých spoluobčanů a zasloužil si proto, abychom na něho vzpomínali.

Hranice opustil na delší dobu ve 12. roce věku, kdy odešel na studia do Lipníka a pak do Olomouce; ve Vídni byl chorobou donucen změnit svůj úmysl ve malířství ve studium lékařství. Jeho dráha vojenského lékaře byla přerušena opět nemocí a tak v roce 1791 se vrací do rodiště jako 35letý pensista, poloslepý, s podlomeným zdravím. A zde, ačkoliv stále churaví, horlivě skoro 50 let pomáhá svým krajanům jako lékař a neúnavně se snaží o jejich kulturní povznesení.

Ačkoliv tehdy krajské město Hranice mělo své lékaře, získal Gallaš brzy hojnou klientelu především mezi chudými, jež nejen obětavě, většinou zdarma léčil, ale pro něž zřídil ve svém domku nemocnici, kde své pacienty ze svých skromných prostředků i živil. Své malířské nadání uplatňoval ve prospěch hranické mládeže, kterou nezištně učil soukromě kreslení a malování. Snažil se i o povznesení hranického školství zdokonalením jeho organizace. Založením studijní knihovny roku 1811, pro níž věnoval většinu svých knih, dal především hranickému učitelstvu a studentům instituci, jakou se mohlo chlubit tehdy málo které naše město.

V klidu rodného města našel také dost času k literární činnosti. Přestože jen málo jeho výtvorů se dostalo tiskem do rukou čtenářů, vytrvale vyhledával, zapisoval a opisoval vše, co slyšel nebo našel o přírodních poměrech a dějinách Hranic a okolí, o životě moravského lidu, zvláště na Valašsku, o jeho kroji, náraď a zvycích.

Do srdcí moravského lidu a trvale i do dějin naší obrozenecské literatury se zapsal svou Múzou moravskou, vydanou jeho

přítelem Tomášem Fryčajem v letech 1913—15. Vedle řady jeho vlastních, většinou málo původních básní, podnětně uchovává lidové písně, zvláště hanácké.

Musíme s uznáním ocenit Gallašovu pracovitost, s jakou při chatrném zdraví vytvořil tak obsáhlé dílo, obdivuhodné šíří zájmů. Osamělost ve městě s chudým kulturním životem, nedostatek osobního styku s jinými národními buditeli, závislost na dobových názorech nedovolují mu vždy hlouběji a kritičtěji zpracovávat zvolenou látku. Do popředí však vystupuje jeho vělelé vlastenectví a ušlechtilá snaha o povznesení duševního života lidu.

Gallašovo dílo nebylo nikdy zapomenuto. Jeho literární projev, objevené namnoze až po jeho smrti v prachu knihoven a archivů a zčásti pak vydané i tiskem, byly zhodnoceny řadou našich literárních badatelů a jeho jméno najdeme vždy v seznamu moravských národních buditelů. Ačkoliv se Gallaš ve svém rodišti za svého života setkal s častým neporozuměním, někdy i zlovůli, přece už za dva roky po jeho smrti byl jeho hrob ozdoben pomníkem, věnovaným jeho ctiteli. Roku 1885 byla jeho památka uctěna pamětní deskou na jeho rodném domku, který po jeho smrti ještě více než dvacet let sloužil jako první hranická nemocnice. A před několika lety byl na jeho hrobě vztyčen nový náhrobek s bustou tohoto významného hranického rodáka od akademického sochaře V. Navrátila.

Uctěme i my v den 120. výročí smrti památku J. H. A. Gallaše aspoň malou vzpomínkou.

L. N.

Historický kalendář na únor

1. 2. 1946 Maďarsko prohlášeno lidovou republikou — 14. výročí
- 1910 zemřel Ant. Slaviček, český malíř - 50. výročí (nar. 16. 5. 1870)
3. 2. 1735 se narodil Ignacy Krasicki, polský básník - 225. výročí (zem. 14. 3. 1801)
4. 2. 1820 se narodila Božena Němcová, česká spisovatelka - 140. výročí (zem. 21. 1. 1862)
6. 2. 1905 se narodil Jan Werich, český herec, laureát státní ceny - 55. výročí

7. 2. 1920 všeruský výkonný výbor přijal Leninův plán elektrifikace Ruska - 40. výročí
8. 2. Den korejské lidové armády
11. 2. 1650 zemřel René Descartes, francouzský filosof - 310. výročí (nar. 31. 3. 1596)
- 1955 konal se první televizní přenos v ČSR - 5. výročí
12. 2. 1760 se narodil Jan Ladislav Dusík, český klavírista a skladatel, 200. výročí (zem. 20. 3. 1812)
- 1885 se narodil Josef Wenig, český malíř - 75. výročí (zem. 8. 9. 1938)
13. 2. 1945 Sovětská armáda osvobodila Budapešť - 15. výročí
15. 2. 1955 zemřel Otakar Španiel, český sochař, laureát státní ceny - 5. výročí (nar. 13. 6. 1881)
17. 2. 1600 byl upálen Giordano Bruno, italský filosof a kazatel - 360. výročí (narozen 1548)
- 1940 zemřela Helena Malířová, česká spisovatelka - 20. výročí (nar. 31. 10. 1877)
18. 2. 1929 zahájen V. sjezd KSČ v Praze - 31. výročí
21. 2. 1948 na Staroměstském náměstí v Praze mohutný tábor lidu, na němž Klement Gottwald vyléčil průběh vládní krize a vyzval lid k zakládání akčních výborů NF - 12. výročí
- 1860 se narodil Karel Matěj Čapek-Chod, český spisovatel - 100. výročí (zemřel 3. 11. 1927)
22. 2. Státní svátek Sjedenocené arabské republiky
- 1810 se narodil Fredryk Chopin, polský hudební skladatel - 150. výročí (zemřel 17. 10. 1849)
23. 2. Den Sovětské armády a sovětských námořních sil
- 1685 se narodil Friedrich Händel, německý skladatel - 275. výročí (zemřel 14. 4. 1759)
- 1903 se narodil národní hrdina Julius Fučík - 57. výročí (zemřel 8. 9. 1943)
- 1945 zemřel Alexej Nikolajevič Tolstoj, sovětský spisovatel - 15. výročí (10. 1. 1883)
24. 2. 1830 se narodila Karolína Světlá, česká spisovatelka - 130. výročí (zemřela 7. 9. 1899)
25. 2. 1948 Vítězství československého pracujícího lidu - významný den ČSR - 12. výročí
28. 2. 1950 zemřel Karel Dvořák, český sochař - 10. výročí (narozen 1. 1. 1893)

Jaký je smysl lidského života?

Na tuto otázku vám odpoví profesori jedenáctileté střední školy v Hranicích v cyklu přednášek Lidové akademie. V pátek 12. února se dozvíme o osobních a společenských podmínkách lidského štěstí. Jistě každý z vás chce být šťastný a žít tak, aby i jeho okolí a celá naše společnost měla zajištěn radostný a spokojený život. A o všech těchto problémech si pohovoříme po přednášce 12. února. Další přednáškou tohoto cyklu je v pátek 26. února téma: Jak správně myslit, cítit a chtít.

A konečně v pátek 11. března si pohovoříme o tom, co rozhoduje o šťastné budoucnosti lidstva.

Divadlo v první polovině roku 1960

V minulém čísle Kulturního kalendáře jsme vás seznámili s repertoárem Beskydského divadla v letošním roce. Dnes přinášíme již termíny představení v první polovině roku.

- 7. února — Alois Jirásek: **Vojnarka**
- 6. března — Ranko Marinković: **Gloria**
- 27. března — Oscar Wilde: **Ideální manžel**
- 9. května — Josef Kajetán Tyl: **Fidlovačka**
- 22. května — František Pavlíček: **Labyrint srdce**
- 12. června — Curt Corriant: **Trojané**
- 26. června — Ladislav Stroupežnický: **Mikuláš Dačický**

Únorové představení: Alois Jirásek ve své Vojnarcce velmi citlivě vystihl všechny podstatné rysy tehdejšího života a podává kritický soud společenského řádu, který nutí lidi, aby pro peníze, ať už vědomě či nechtě, zrazovali nejkrásnější cit — lásku. Vojnarka je jistě hrou velmi známou a oblíbenou, není proto třeba zvláště doporučujících slov, ale jen srdečného pozvání na představení v neděli 7. února ve 20 hodin v sále sokolovny.

Kino OKO uvádí

- 29. 1.— 1. 2. **Cizí děti** - SSSR, nepřístupný. Krátký film: Tajná historie

- 2. 2.— 4. 2. **Noční plavba** - čínský, přístupný od 10 let. Krátký film: Všední život Indie
- 5. 2.— 11. 2. **My, zázračné děti** - NSR, přístupný od 10 let
- 12. 2.— 18. 2. **Muž, který se nevrátil** - ČSR, přístupný od 10 let. Krátký film: Řetěz smrti
- 19. 2.— 25. 2. **Velká samota** - ČSR, nepřístupný
- 26. 2.— 29. 2. **Hodiny se zastavily o půlnoci** - ČSR

Představení pro mládež v sobotu v 15 hodin:

- 6. 2. **Martinovo dobrodružství** - ČSR
- 13. 2. **Miša jede o závod** - SSSR
- 20. 2. **Vzhůru sportovci** - ČSR
- 27. 2. **Veselý souboj** - ČSR

Kino SVĚT uvádí

- 29. 1.— 1. 2. **Hvězdy** - NDR, přístupný od 10 let. Krátký film: Bombomanié
- 2. 2.— 4. 2. **Deset dnů** - SSSR, přístupný, česká verze
- 5. 2.— 11. 2. **V proudech** - ČSR, nepřístupný, širokoúhlý
- 12. 2.— 15. 2. **Fatima** - SSSR, předpremiéra
- 16. 2.— 18. 2. **Říkali mu Amigo** - NDR, přístupný. Krátký film: Do nitra Antarktidy.
- 19. 2.— 25. 2. **Kapitánova dcerka** - SSSR, přístupný od 10 let, širokoúhlý
- 26. 2.— 29. 2. **Mhavé jitro** - maďarský

Filmy, které uvádíme

DESET DNŮ

Sovětský barevný celovečerní film. - Petrohrad byl v roce 1917 dějištěm historických událostí. Americký novinář John Reed se stal svědkem přípravy k rozhodnému boji bolševiků s proradnou Prozatímní vládou. Jeho dojmy jsou zajímavě zpracovány ve filmu „Deset dnů“.

Kapitánova dcerka

Sovětský celovečerní širokoúhlý umělecký film je natočen podle známé stejnojmenné povídky Alexandra Sergejeviče Puškina.

Puškin v „Kapitánově dcerce“ prostřednictvím lyrického příběhu důstojníka Griňova a jeho milé Máši podal široký epický obraz doby, kdy na Rusi vzplálo Pugačovovo povstání.

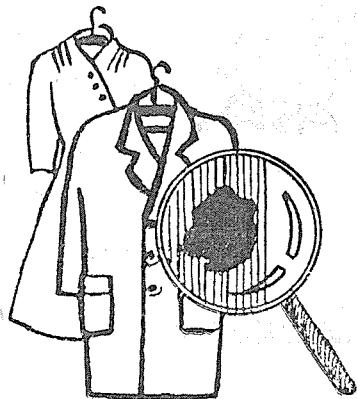
Noční plavba

Ze Šanghaje vyplouvá loď do přístavu Ning-po. Na palubě lodi jsou lidé nejrůznějších zaměstnání a nejrůznějšího vzdělání. Jejich osudy a společné úsilí po záchraně z nebezpečí, do kterého se během cesty dostanou, jsou vylíčeny v poutavém filmu.

Velká samota

Český umělecký film mladého režiséra Ladislava Helgeho se zabývá současnou problematikou vztahů mezi lidmi v JZD. Jeho název je jednak jménem jiho-moravské obce, kde se děj filmu odehrává, a současně symbolickým označením duševního stavu, do kterého se z různých příčin dostanou tři hlavní postavy.

VYUŽIJTE ZIMNÍHO OBDOBÍ

k vyčištění
vašich svršků
ve zkrácených
termínech

ČISTÍRNA Komunálních služeb města Hranic